

עין משפט
נר מצוה

סד א טוש"ע אה"ע סי' קל סעי' יט:

כה ב מיי פ"ו מהל' גירושין הלט"ז סמג עשין ג טוש"ע אה"ע סי' קמ סעי' א':

כו ג מיי פ"ו מהל' עבדים הל"א סמג עשין פו טוש"ע יו"ד סי' רסו סעי' עו:

כו ד מיי פ"ד מהל' זמיה ומתנה הל"ב ופ"ה מה' עבדים הל' ב ופ"ו סי' ה"א טוש"ע חו"מ סי' קה סעי' ד: ס"ב ו מיי שס טוש"ע שס סעי' א':

ע ז מיי פ"ב מהל' ממנות ענים הל"ט:

מוסף רש"י
חובא בעמוד הבא.

פסקי ר"ד

בתנ"י האומר תן גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי אם רצה לחזור בשניתה יחזור דברי ר"ם והכ"א בגיט נשים אבל לא בשחרור עבדים לפי שזיכין לו לאדם שלא בפניו ואין חבין לו אלא בפניו שאם ירצה שלא לזון את עבדו רשאי ושלא לזון את אשתו אינו רשאי אמר לזון והרי הוא פוסל את עבדו מן התרומה כשם שהוא פוסל את אשתו לאדם ולפניו שהוא קניינו פי' אם רצה הבעל לחזור בשניהם קודם שיתנו השליח ליד האשה ול"ד העבד יחזור דקסבר ד"ם הפסד וחוב הוא להן לאותן שישתלחו ואין חבין לאדם אלא בפניו כלומר אין אדם בעל שליח לאדם להיות נפסד על ידו אא"כ עשאו הוא שליח דהיינו בפניו והכמיס פליגי עליה דר"ם במתנית' ואמר דבשחרור אינו יכול לחזור משנמסר ליד שליח זה ואע"פ שלא עשאו העבד שליח דקסבר זכות הוא לעבד שיצטר מחמת ידו רבו לחירות וזכין לאדם שלא בפניו דאין סהדי ונדחה ליה ונדיחו האי שלוחיה להכי שאם ירצה וכו' הילכין כי משחרר לזה לא מפסיד לזה מוזנות ודבלאו הכי גמי אי בעי לא זיין לה אבא אם ירצה שלא לזון את אשתו אינו רשאי הילכין כי מנשג לה מפסיד לה מוזנות. והלא הוא פוסל את עבדו בזה זה הוא התרומה פי' אם כהן הוא (הבעל) [האדון] אלאמא הוא (הוא לו. אי' לפני שהוא קניינו לא דמפסיל גיטו מן התרומה מפני שהוא קניינו דבזק עד עכשיו היה אוכל וכו' משחרר לזה לאו קניינו שחוב הוא חבין להי' יתיב רב הונא ורב יצחק בר יוסף קמיה דר' ירמיה ויתבי ר' ירמיה ויתבי ר' ירמיה וקאמר ר' הונא וקאמר ש"מ מדרבנן התופש לב"ח קנה פי' ש"מ מדרבנן דאמרי שהשליח יתפוש את השטר לצורך העבד ואע"פ שרבו רוצה לחזור בו ואינו עוד שלוחו ובתפישתו בעלמא היא בעל כרחיה התופש לב"ח אדם מן השוק שתפשו מטלטלי ארובין לצורך שמעוך שהוא ב"ח קנה: אי' רב יצחק בר יוסף אפילו במקום שחב לאחרים אי' פי' ושי"מ דאפילו במקום שחב התופש הוה בתפישתו זאת דהוה גמי ויתפ' דרובקין וזה שרש"י וכתב לצורך שמעון מפסיד את לוי

ותמא נמי דקנה דהא בתנ"י גמי שליח זה תופש לעבד וחב לבעלים שרצה לחזור ואינן יכולים לרבנן אדחכי איתער ר' ירמיה אמר להו דרדקי הכי אמר ר' יוחנן התופש לב"ח במקום שחב לאחרים לא קנה ואי' משנתנו כל האומר תן כאומר זכר דמי פי ואין זה כשאר תופש שהוא תפש כאליו ולא וכוה הלוה אבל הכא הכי וכוה ונתנו לו אע"פ שהעבד לא ידע זכין לאדם שלא בפניו ולחגי עבר דוכות הוא לצאת וכה בעבורו ואינו יכול לחזור בו אבל גבי אשה דחוב הוא לא אין חבין לאדם אלא בפניו ויכול להוציאו בו וכן הלכה שהתופש לב"ח במקום שחב לאחרים לא קנה אבל במקום שאינו חב לאחרים קנה וי"ל דאי

יא:

עדים החתומים ע"ל הגט ושמותיהן ב'. פי' מי אמרי' א' דישראל נינהו וכשר' לר"מ או בעדי מסירה לרבי אלעזר דלא תלינן להו בעובדי כוכבים אלא א"כ ידוע בזדאי שהן עובדי כוכבים דלא שכיחי מלתא שיחתמו עובדי כוכבים בגיטין או דלמא כיוון דשמותיהן כשמות עובדי

כוכבים חיישינן שמא עובדי כוכבים נינהו ולא מתכשרי אפי' בעדי מסירה לרבי אלעזר ואפי' לר"ש א' דהא לא מכשיר אלא כשמות מובהקין והכא הס שמות שאין מובהקין דהא מספקין אי עובדי כוכבים הס אי לאו וכשמות מובהקין ליכא לספקוי דפשיטא דעובדי כוכבים הן דהא בכל דוכתי לא חיישי' דלמא אמו למיסמך עלייהו וקאמר לא זא לדינו אלא לוקוס ולוס והכשרנו משוס דהוו שמות מובהקין ולא אמו למיסמך עלייהו כר"ש א' אצל כשמות שאין מובהקין דלאו ודאי עובדי כוכבים נינהו חיישינן וקא פריך מגיטין הבאין ממנה"י כו' וקס"ד דהא דקמי' שרוב ישראל שצחו"ל שמותיהן כשמות עובדי כוכבים לא להכשיר דוקא במדינת הים קלמי אלא נותן טעם לרבי דרגילות הוא דמסקי ישראל כשמות עובדי כוכבים שהרי צח"ל רובן כשמות עובדי כוכבים הילכך בא"י גמי א' אין לחוש שמא עובדי כוכבים הן דאין רגילות לחתום עובדי כוכבים בגיטין ומשני דוקא צבאין מחו"ל קמכשרי. כן נראה לר"י:

בגיטין נשים **אבל** לא בשחרורי **עבדים**. צירושלמי (פ"ה ה"ה) צני

הגע עמלמן היה עצדו של קלין הרי חוצה הוא לעצד הרי שהיתה אשתו כזאת שחין הרי זכות הוא לה לית לך אלא כדאלו אילו המוכר עצדו שלא מדעתו שמא אינו מכור אילו המגרש אשה שלא מדעתה שמא מגורשת היא פירוש על ידי אחר העצד נמכר על כרחו ואין האשה מתגרשת על ידי אחר צעל כרחה':

ייתיב רב הונא ורב יצחק קמיה דר' ירמיה. ר' ירמיה. אר"ם דאין זה רב הונא שמוכר סמס בכל הש"ס דלזותו היה גדול הרבה מר' ירמיה ולא הוה יתיב קמיה ועוד דקרי להו דרדקי ור' ירמיה מצירו של ר' זירא וקטן ממנו כדאמר

בגדה (דף כג.) צני מיינה ר' ירמיה מר' זירא כו' עד כאן הביאו רבי ירמיה לר' זירא לדי גיחור ולא גחך ור' זירא תלמידו של רב יהודה כדאמרין [ושגת מה]. דהוה מישתמיט מרבי יהודה משום דצני למיסק לאכך שפירא ושמואל שהיה רבו של רב יהודה היה זריץ לו לרב הונא כדאמר בריש פירקין (דף ה.) צעא מיינה שמואל מרב הונא ז' שהביאו גט כו' ובחולין פ"ק (דף ג.) צעא מיינה שמואל מרב הונא מניין למתעסק בקדשים כו' א': **שיבוע** מינה התופס **בבע"א** חוב קנה. תימא לר"י א' אפילו אי תופס לצעל חוב קנה היינו משום שהוא שליח וקונה אפילו בע"כ לפי שהוא חייב כאילו תפס הוא עצמו אצל כאן אפי' העצד עצמו אינו יכול לעכז את האדון מלחזור בו

אם היה נותן גט שסורר לדעת כן שלא ישתחרר בקצלה ו זו אינו חייב ישתחרר לעצד דחשיב ליה תופס לצ"ח ואי חשיב משום דעצד ליה גיית נפשיה כמו שפר"ת לקמן על מילתא אחריחא אס כן היכי חשיב ליה חז לאחרים א' וגראה לר"י א' דחשיב קצת חוב משום א' דעצד ליה גיית נפשיה א' ומ"מ חשיב ליה חז לאחרים שהרי אינו חייב לו האדון כלום והכי פירושו צשלמא אי תופס לצע"ח קנה אין תימא אס גס כאן קנה בקצלה זו לענין שלא יוכל לחזור דמשום דעצד ליה גיית נפשיה רואה הוא שהיה צעל חוב צכך שיוכל לעכזו מלחזור ואע"פ שלא נתכוון לכך המקביל דעתו הוא לקבץ כמו שרואה האדון אצל אס המופס לצעל חוב לא קנה כל שכן זה שאינו צ"ח אלא דעצד ליה גיית נפשיה שיוכל האדון לחזור בו א': **התרופס** א"ב במקום שחב אלאחרים לא קנה. אפילו עשאו שליח כדמוכח צפ' הכותב (כתובות דף פד:) גבי יימר צר חשו דלמר ליה לשלוחיה כו' ודלא כפירוש רש"י דפי' צפ"ק צד"מ (דף י.) דצעשאו שליח לכ"ע קנה דאין חילוק דאפילו לא עשאו שליח שלומו הוא דוכיחי מטעם שלוחות כדמוכח צפ"ק צד"מ (דף י.) וצפ' אין צו המודר (מדרס דף לו:) א' ואי' דהבא קלמר ר"י המופס לצ"ח צע"ח במקום שחב לאחרים לא קנה ובפרק קמא דצ"מ (דף י.) קסבר המגביה מציאה לחצירו קנה חצירו וא' צהא תליא כדלמר התם רז נחמין ורב חסדא דאמרי תרוייהו לא קנה מ"ט הוי תופס לצ"ח במקום שחז לאחרים וי"ל דר' יוחנן מחלק צין מציאה לצ"ח דשאני מציאה דמגו דזכי לנפשיה וכי גמי לחצריה: **כל האומר תנו באומר ובו דמי**. ואי' והא ר' יוחנן לית ליה תן כזי דקאמר צפ"ק צד"מ (דף י.) המגביה מציאה לחצירו קנה חצירו ואי' משנתינו דקאמר תנה לי ולא אמר וכה לי ומירך ר"ת דדוקא היכא דדעת אחרת מקנה אותו אמרינן תן כזי ולא במציאה ואי'ת למ"ד (לקמן דף ג:) דלא תקון מעמד שלשתן אלא צפקדון מה הוצרכו לתקן מעמד שלשתן דלמר צפירקין [וד]. דהוי הלכתא בלא טעמא חיפוק ליה משום דתן כזי ויש לומר דהוצרכו לתקן צמעמד שלשתן דקמי אפילו אין הפקדון ציד הנפקד שהניח הפקדון ציד אחרים או שיקנה אפי' בע"כ של נפקד כמו שאפרש לקמן בע"ה (שם ד"ה גופא) דקנה גמי בע"כ ואס תאמר ומתני' דלקמן (סז.) תנו מנה לפלוני ומת' יתנו לאחר מיתה ומוקי לה רצ וציד צמעמד ג' ואמאי לא מפרש טעמא דמתני' משום דתן כזי ואור"ת דתן לא הוי כזי אלא כשמוסר לו הדבר מיד ליד ומתני' לא משמע דמייירי צהכי א' וינחא השתא ההוא דצבא מנייעא גבי מציאה והוצרכו גמי לתקן מעמד שלשתן דקנה אע"פ שמופקד צידו מקודם לכן אף ע"י

המביא גט פרק ראשון גיטין

עדים החסומין על הגט. ומא"י זא דהא לא קאמר ממדינת הים: ושמוסיהן כשמות עובדי כוכבים. ולא ידעינן אי עובדי כוכבים נינהו או ישראל: מהו. לאכשורי צעדי מסירה: לא זא לדינו. גט ששמות עובדי כוכבים חתומין בו: אלא. אחד שהיו חתומין בו לוקוס ולוס: והכשרנו. צעדי מסירה:

ודוקא לוקוס ולוס. ששמות מובהקין הן ולא אחי למיסמך עלייהו: אע"פ ששמוסיהן כשמוס עובדי כוכבי' כשרים. ואפי' צלא עדי מסירה וכל שכן צעדי מסירה דלא מחזקין להו אלא בישראל לפי שרוב ישראל שצחו"ל או איתיביה ג' גיטין הבאים ממדינת הים ועדים חתומים עליהם אע"פ ששמותיהן כשמות עובדי כוכבים כשירין מפני שרוב ישראל שצחו"ל שמותיהן כשמות עובדי כוכבים התם בדתני טעמא מפני שרוב ישראל שבחזין לארץ שמותיהן כשמות עובדי כוכבים ואיכא דאמרי כי מתניתא בעא מיניה ופשט ליה ממתניתא: **בתנ"י** א' האומר תן גט זה לאשתי ושטר שחרור זה לעבדי אם רצה לחזור בשניתן יחזור דברי ר' מ וחכ"א יבגיטי נשים יאבל לא בשחרורי עבדים דלפי א' שזכין לאדם שלא בפניו ואין חבין לו אלא בפניו שאם ירצה שלא לזון את עבדו רשאי ושלא לזון את אשתו אינו רשאי אמר להם והרי הוא פוסל את עבדו מן התרומה כשם שהוא פוסל את אשתו אמרו לו מפני שהוא קניינו: **גב' יתיב** רב הונא ורב יצחק בר יוסף * קמיה דר' ירמיה ויתבי ר' ירמיה וקא מגנבם ויתבי רב הונא וקאמר ש"מ מדרבנן היתופס לבעל חוב קנה א"ל רב יצחק בר יוסף ואפי' במקום שחב לאחרים א"ל אין אדחכי איתער בהו ר' ירמיה * אמר להו דרדקי הכי א' א"ר יוחנן היתופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים לא קנה ואי'ת משנתינו כל האומר תנו כאומר זכו דמי אמר רב חסדא התופס לבעל חוב במקום שחב לאחרים באנו למחלוקת רבי אליעזר ורבנן א' דתתן מי שליקט את הפאה ואמר הרי זו לפלוני עני ר' אליעזר אמר וכה לו וחכ"א ייתננו לעני הנמצא אומר אמר אמימר ואיתימא רב פפא דלמא

הסופס לצ"ח. אדם מן השוק שמופס מטלטלי צנכסי ראוין לצורך שמעון שהוא צעל חוב קונה: ואפי' צמקוס שחז לאחרים. לשון שאלה הוא א' וגשמע מיינה גמי דאפי' צמקוס שחז התופס הוה צתפיסמיו זאת לזוי דהוה ליה גמי צעל חוב דלאוין ותופס זה עקדם ותפס לצורך שמעון מפסיד את לוי ומימא גמי קנה דהא מתני' גמי שליח זה תופס לעצד וחס לצעלים: ואס תאמר משנסינו. הא שמעינן ממתני' דקנה: כאומר וכו דמי. ואין זה כשאר מופס אלא צעל עשאו שליח לזכות צו ואע"פ שהעצד לא ידע זכין לאדם שלא בפניו: מי שליקט. צ"ה עשיר שליקט את הפיאה כו' והיינו מקוס שחז לעניים: ולא

הסופס לצ"ח. אדם מן השוק שמופס מטלטלי צנכסי ראוין לצורך שמעון שהוא צעל חוב קונה: ואפי' צמקוס שחז לאחרים. לשון שאלה הוא א' וגשמע מיינה גמי דאפי' צמקוס שחז התופס הוה צתפיסמיו זאת לזוי דהוה ליה גמי צעל חוב דלאוין ותופס זה עקדם ותפס לצורך שמעון מפסיד את לוי ומימא גמי קנה דהא מתני' גמי שליח זה תופס לעצד וחס לצעלים: ואס תאמר משנסינו. הא שמעינן ממתני' דקנה: כאומר וכו דמי. ואין זה כשאר מופס אלא צעל עשאו שליח לזכות צו ואע"פ שהעצד לא ידע זכין לאדם שלא בפניו: מי שליקט. צ"ה עשיר שליקט את הפיאה כו' והיינו מקוס שחז לעניים: ולא

כיון שחב ליה חז לאחרים שהרי אינו חייב לו האדון כלום והכי פירושו צשלמא אי תופס לצע"ח קנה אין תימא אס גס כאן קנה בקצלה זו לענין שלא יוכל לחזור דמשום דעצד ליה גיית נפשיה רואה הוא שהיה צעל חוב צכך שיוכל לעכזו מלחזור ואע"פ שלא נתכוון לכך המקביל דעתו הוא לקבץ כמו שרואה האדון אצל אס המופס לצעל חוב לא קנה כל שכן זה שאינו צ"ח אלא דעצד ליה גיית נפשיה שיוכל האדון לחזור בו א': **התרופס** א"ב במקום שחב אלאחרים לא קנה. אפילו עשאו שליח כדמוכח צפ' הכותב (כתובות דף פד:) גבי יימר צר חשו דלמר ליה לשלוחיה כו' ודלא כפירוש רש"י דפי' צפ"ק צד"מ (דף י.) דצעשאו שליח לכ"ע קנה דאין חילוק דאפילו לא עשאו שליח שלומו הוא דוכיחי מטעם שלוחות כדמוכח צפ"ק צד"מ (דף י.) וצפ' אין צו המודר (מדרס דף לו:) א' ואי' דהבא קלמר ר"י המופס לצ"ח צע"ח במקום שחב לאחרים לא קנה ובפרק קמא דצ"מ (דף י.) קסבר המגביה מציאה לחצירו קנה חצירו וא' צהא תליא כדלמר התם רז נחמין ורב חסדא דאמרי תרוייהו לא קנה מ"ט הוי תופס לצ"ח במקום שחז לאחרים וי"ל דר' יוחנן מחלק צין מציאה לצ"ח דשאני מציאה דמגו דזכי לנפשיה וכי גמי לחצריה: **כל האומר תנו באומר ובו דמי**. ואי' והא ר' יוחנן לית ליה תן כזי דקאמר צפ"ק צד"מ (דף י.) המגביה מציאה לחצירו קנה חצירו ואי' משנתינו דקאמר תנה לי ולא אמר וכה לי ומירך ר"ת דדוקא היכא דדעת אחרת מקנה אותו אמרינן תן כזי ולא במציאה ואי'ת למ"ד (לקמן דף ג:) דלא תקון מעמד שלשתן אלא צפקדון מה הוצרכו לתקן מעמד שלשתן דלמר צפירקין [וד]. דהוי הלכתא בלא טעמא חיפוק ליה משום דתן כזי ויש לומר דהוצרכו לתקן צמעמד שלשתן דקמי אפילו אין הפקדון ציד הנפקד שהניח הפקדון ציד אחרים או שיקנה אפי' בע"כ של נפקד כמו שאפרש לקמן בע"ה (שם ד"ה גופא) דקנה גמי בע"כ ואס תאמר ומתני' דלקמן (סז.) תנו מנה לפלוני ומת' יתנו לאחר מיתה ומוקי לה רצ וציד צמעמד ג' ואמאי לא מפרש טעמא דמתני' משום דתן כזי ואור"ת דתן לא הוי כזי אלא כשמוסר לו הדבר מיד ליד ומתני' לא משמע דמייירי צהכי א' וינחא השתא ההוא דצבא מנייעא גבי מציאה והוצרכו גמי לתקן מעמד שלשתן דקנה אע"פ שמופקד צידו מקודם לכן אף ע"י

והיובנא להו ביד איניש דמהימן עד דמטו ליד המלוה. וי"ל דלא אמרינן הכי אלא דוקא היכא דלית ליה קרקע ואית ליה מטלטלי דמצוי לזבונתו או למיטמרינו מ"ה אמרינן שהתופש לב"ח קנה אבל היכי דאית ליה מקרקע ומטלטלי לא כל הימנו תתפוש מטלטלי של זה שהרי המלוה אינו יכול להפסיד מעותיו וקי"ל כרבנן דאמרי זכות הוא לעבד שיצא מחמת ידו רבו לחירות ויחיד וריבים הלכה כרבים דוכין לו לאדם שלא בפניו הילכך מכי יהיב גיטא דחירותא לשליח וא"ל תן שטר שחרור זה לעבדי אישתחרר עבדא כל היכא דאיתיה ואע"ג דלא מטאי גיטא דחירותא ליהידיה א' עיין בפרק י"א סיפ

מסורת הש"ס

א) [מוספתא פ"ין, ב] געל ט"ז, א' עירובין פ"א: קידושין כג, ושו"ע, ד' כתובות פד: צ"מ ג', ס' צ"מ ט: פאה פ"ד מ"ט, א' ז"ל לגרזן, רש"י, א' [לקמן ג.], ס' ונ"ע חוס' מולין ג. ד"ה צע"א],

גיליון הש"ס

גמ' קמיה דר' ירמיה. צנת דף סג ע"ב מריש דף סט ע"ב: שם א"ל דרדקי בה. פסחים לה ע"א:

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ואפי' צמקוס וכו' הוא כלומר וגשמע מיינה:

הגהות מוה"ר

רנשבורג

א) גמ' איתריס גיטין הבאים ממדינת הים ועדים חתומים עליהן אע"פ ששמותיהן כשמות עובדי כוכבים כשרין. ג"צ מיי צ"ח מהל' גירושין הל"ה יוש"ש צה"מ ובלנ"מ:

מוסף תוספות

א. אצ"ש. ששמותיהם כשמות גרים תלינן. מוס' ה"ל"ס. ב. בלא עני מסיבה. מוס' ה"ל"ס. ג. דאמר במתני' אף אלו כשרין. מוס' ה"ל"ס. ד. דמכשר בשמות מובהקין. מוס' ה"ל"ס. ה. אס בא לפנינו גט ששמות העדים כשמות גרים. מוס' ה"ל"ס. ו. הלכך אפי' בעבדו של קצין זכות הוא לו שהרי יכול למוכרו לאחר שלא מדעתו וטוב לו שיהיה כן חזרין כי שמו ימכרנו לאחור. וקושיא דאשה ג"ל שלא תירץ וטובין על זה דאמרין ט"ב למיתב סן דו מלימתי ארמילי. מוס' ה"ל"ס. ז. משמע שהיה שמואל קטן מרב הונא וכו' דהרי רב הונא הווי. מוס' מולין ג. ד"ה צע"א. ח. מה ענין משנתינו לתופס לבצ"ח. מוס' ה"ל"ס. ט. לזכות לו. מוס' ה"ל"ס. י. משום דזכין לאדם שלא בפניו. מוס' ה"ל"ס. יא. לא עדיף אחר מעבד עצמו. מוס' ה"ל"ס. יב. דהא חוב חב אלא לרבו ואיהו חיוב קרית לוי. רש"י. יג. דכל שמגלה בדעתו לשחרר את עבדו. רש"י. יד. דבמסכתא אי לאו. רש"י. טו. לא הוה משחרר ליה. ועל צד זה קרית ליה בע"ח דרייה. רש"י. טז. ומתמה דאפי' חב לאחרים תאמר שגנה. דאי אמרת בעלמא שהוא בע"ח גמור אס חוב לא לאחרים לא קנה כ"ש הכא שהאדון לאו בעל חוב גמור הוא אלא שרמינוהו קצת לבע"ח משום דעבד לוי גיית נפשי' ויכול שחוב חב לאדון הווי כמב דין לאחרים לגבי בע"ח גמור, ואס בעלמא לא קנה כ"ש הכא דלא קנה. מוס' ה"ל"ס. יז. ולא דמי להא דאמרי' בעלמא שלוחו של אדם כמותו דלאו כל כמיניה לטוויי שליח כזי לחוב לאחרים. מוס' ה"ל"ס. יח. מרלא קאמר גנו מנה זה. מוס' ה"ל"ס לקמן י. ד"ה ואס צעלנין.

פסקי ר"ד (המשך)

טע"י לוח ואמר סמסתינאי דלמא שמתת ואכלת להו טענתיא טענה ואי אניש מהימנא הוא שבקי' להו לגביה בשבחי עד דמטי ליד המלוה ואי לא א' להימניה ויהיבנא להו ביד איניש דמהימן עד דמטו ליד המלוה. וי"ל דלא אמרינן הכי אלא דוקא היכא דלית ליה קרקע ואית ליה מטלטלי דמצוי לזבונתו או למיטמרינו מ"ה אמרינן שהתופש לב"ח קנה אבל היכי דאית ליה מקרקע ומטלטלי לא כל הימנו תתפוש מטלטלי של זה שהרי המלוה אינו יכול להפסיד מעותיו וקי"ל כרבנן דאמרי זכות הוא לעבד שיצא מחמת ידו רבו לחירות ויחיד וריבים הלכה כרבים דוכין לו לאדם שלא בפניו הילכך מכי יהיב גיטא דחירותא לשליח וא"ל תן שטר שחרור זה לעבדי אישתחרר עבדא כל היכא דאיתיה ואע"ג דלא מטאי גיטא דחירותא ליהידיה א' עיין בפרק י"א סיפ

^[1] נראה דצ"ל ואי לא הימנן ויהיבנא לכן. צ"י ע"י פסקי רי"ד לקמן מ: